

ת"פ 53721/05/15 - מדינת ישראל נגד שטאנג בניה והנדסה בע"מ - נמחקה, שלמה אלעזר, ישי לוי - נדון, בוריס פיינשטיין, אילן ירון - נדון

בית משפט השלום בכפר סבא

ת"פ 53721-05-15 מדינת ישראל נ' אלעזר ואח' 13 יוני 2018

לפני
בעניין: כב' השופט מיכאל קרשן
המאשימה

מדינת ישראל

נגד
הנאשמים

1. שטאנג בניה והנדסה בע"מ -
2. שלמה אלעזר
3. ישי לוי - נדון
4. בוריס פיינשטיין
5. אילן ירון - נדון

נוכחים:

ב"כ המאשימה עו"ד אוריה תוהמי והמתמחה רוני צרפתי

ב"כ הנאשם 2 עו"ד גדי זילברגשלג

גזר דין (נאשם 2)

1. הנאשם, שלמה אלעזר, הורשע על פי הודאתו בעובדות כתב אישום מתוקן בעניינו (במ/2), במסגרת הסדר טיעון, בביצוע עבירה של גרם מוות ברשלנות.

2. לפי עובדות כתב האישום המתוקן במ/2, במועד הרלוונטי היה הנאשם שכיר בנאשמת 1 (להלן - "שטאנג") ושימש בתפקיד מנהל עבודה. שטאנג בצעה עבודות פיתוח והקמה של מערכת ביוב מרכזית במושב עזריאל (להלן - "האתר").

בחודש ספטמבר 2010 הטילה שטאנג על הנאשם לשמש כמנהל העבודה באתר. לאורך תקופת העבודה באתר נהג הנאשם להגיע לאתר מספר פעמים בשבוע. הוא העביר הדרכות בטיחות לעובדים ומילא בפועל תפקידים של מנהל עבודה באתר כלפי העובדים באתר, ואף איפשר לשטאנג לכלול את שמו ותפקידו על שלט שהותקן באתר ומצהיר עליו כעל מנהל העבודה.

שטאנג התקשרה עם חברת אלג'ם עבודות עפר (להלן - "אלג'ם") בחוזה, לפיו אלג'ם תבצע את עבודות הצנרת והביוב באתר, ואלג'ם שמשה אפוא קבלן משנה של שטאנג. נאשם 3, מבעליה של אלג'ם, עבד באופן יומי באתר, עמד בקשר רציף עם פועלי האתר והיה אחראי על עבודתם. במסגרת עבודתו הפעיל נאשם 3 את הדחפור וחפר את התעלה.

ביום 25.1.2011 חפרו עובדי אלג'ם באמצעות מחפר חפירה שעומקה בין 4.5 ל-6 מ' ורוחבה בין 1.5 ל-4.5 מ'. דפנות התעלה היו אנכיות. הגם שנאשם 3 נכח במקום וידע כי בעת חפירת התעלה יש לנקוט אמצעי זהירות שימנעו את התמוטטותה, לא מנע את חפירת התעלה ללא שיפועים ודיפונים שיבטיחוה מפני התמוטטות. באותו היום, כנדרש משיטת העבודה והוראת הנאשם 3, עבדו פועלים בסמוך לתעלה ובתוכה מבלי שננקטו כל אמצעי זהירות למניעת התמוטטות דפנות התעלה.

אחמד עלא אלדין (להלן - "המנוח") עבד באתר כפועל מטעם אלג'ם. בשלב מסוים נכנס המנוח לתעלה יחד עם פועל נוסף. תפקידו של המנוח היה להניח צינורות ביוב, להבריגם זה לזה באופן ידני ולהדק הצינור לשוחת הביוב. לפתע, בעת שהשניים שהו בתעלה, התמוטטה אחת מדפנות התעלה וקרסה עליהם. האדמה כיסתה את גופו של הפועל האחר עד לפלג גופו האמצעי והוא הוצא מהתעלה. נאשם 3 ופועלים נוספים ניסו לחלץ את המנוח מהתעלה. החילוץ ארך שעות ארוכות ובסיומן הוצא המנוח מהתעלה ללא רוח חיים.

פרטי הרשלנות בהם הודה נאשם 2 הם אלה:

- אף ששימש מנהל עבודה בפועל באתר לא דאג שהעבודה תבוצע לפי כללי הבטיחות הנדרשים ותוך שימוש באמצעי זהירות מתחייבים;
- לא דאג שהעבודה באתר תבוצע תוך נקיטת אמצעי בטיחות מתחייבים שמטרתם מניעת התמוטטות דופן התעלה על אדם העובד בתוכה;
- אף שלא שהה באופן רציף באתר לא התריע בפני שטאנג כי אין הוא יכול לשמש כראוי בתפקידו כמנהל העבודה באתר ולא דאג שימונה לאתר מנהל עבודה שיפקח עליה באופן רציף;
- גרם בהתנהגותו לעובדי האתר להבין כי הוא מנהל העבודה המוסמך, אך בפועל לא מילא כראוי את תפקידו ולא וידא שמירה על תקנות הבטיחות ועל ביטחונם של העובדים באתר;
- לא ערך ביקורת בטיחות של החפירה מדי יום לפני תחילת העבודה ולא רשם תוצאות הביקורת בפנקס הכללי;
- לא הדריך כראוי את המנוח ועובדים אחרים באתר בדבר כללי הבטיחות והסיכונים באתר, ובפרט האיסור להיכנס לתוך התעלה ללא אמצעי הגנה מתחייבים ולא ניהל פנקס הדרכה בניגוד לחובתו לפי תקנות ארגון הפיקוח על העבודה (מסירת מידע והדרכת עובדים), התשנ"ט-1999;
- לא דאג שהתעלה באתר, שעומקה עלה על 4 מ', תדופן בהתאם לתוכנית כנדרש בתקנות;

עמוד 2

· לא נהג כפי שמנהל עבודה היה נוהג במקומו ובנסיבות העניין.

בהמשך כתב האישום המתוקן תוארו מעשיהם של נאשמים 4 ו-5, אשר זייפו את יומן העבודה באתר, על ידי כך שהוסיפו פרטים שנועדו להרחיק עצמם מאחריות לתאונה.

3. בהתאם להסדר הטיעון בין הצדדים עתרה המאשימה להשית על הנאשם שלפניי עונש של 6 חודשי מאסר שיכול שירוצו בעבודות שירות, מאסר על-תנאי, קנס ופיצוי, כאשר ההגנה חופשיה בטיעוניה ויוגש בעניינו של הנאשם תסקיר מבחן.

לגבי הפיצוי הוצגה הסכמה לפיה תקבל משפחת המנוח פיצוי כולל של 200,000 ₪, כאשר 150,000 ₪ תשלם הנאשמת 1, שנמחקה מכתב האישום (עמ' 19 שורות 8-9).

4. הממונה על עבודות השירות מצא את הנאשם מתאים לבצע עבודת שירות, וקבע את תנאיה.

5. מהתסקיר שהוגש בעניינו של הנאשם עולה כי הנאשם בן 54 תושב אשדוד, נשוי ואב לשניים. הנאשם עובד כמנהל עבודה בחברת בניה. הנאשם נולד באתיופיה ועלה לישראל עם משפחתו בהיותו כבן 13. משפחת הנאשם השתייכה למעמד הגבוה באתיופיה והנאשם ואחיו זכו לחינוך בבתי ספר שם ורובם בעלי מקצועות חופשיים. הנאשם סיים 12 שנות לימוד בפנימיית מקווה ישראל. הוא שירת שירות קרבי בצה"ל ולאחר שחרורו שירת במילואים במשך למעלה מ-20 שנה. לאחר שחרורו המשיך הנאשם לימודים בכיתות י"ג ו-י"ד בתחום טכנאי מדידות, עבד במשך מספר שנים בתחום הדרכות נוער ובעשרים השנים שלאחר מכן בחברת "סולל בונה" תחילה בתפקיד מודד ובהמשך כמנהל עבודה. משנת 2010 עובד הנאשם בחברת שטאנג.

התאונה התרחשה מספר חודשים לאחר שהנאשם החל לעבוד עבור חברת שטאנג. העבירה בה הורשע הנאשם היא מעורבותו הפלילית היחידה. הנאשם מכיר באחריותו למות המנוח ומבטא אמפטיה למשפחתו. הנאשם טען כי לא נכח באתר בהוראת מנהליו, משום שהאתר נחשב "קטן". הנאשם מבין כי לא אמור היה לעבוד בשני אתרים והחוק אוסר על כך. הנאשם לא סבל מתסמינים פוסט טראומתיים כתוצאה מהתאונה. התאונה השפיעה עליו בשני תחומים עיקריים: הגברת הרגישות כלפי עובדים והקפדה על כללי בטיחות עבודה, וכן מחשבות אודות התמודדות משפחת המנוח.

הנאשם ביטא רצון להשתלב בטיפול ושולב בטיפול קבוצתי לאנשים שהורשעו בעבירות גרימת מוות ברשלנות. הנאשם השתתף בארבעת המפגשים הראשונים שהתקיימו עד כה בקבוצה. נמסר כי הנאשם משתף מחוויותיו הקשות כתוצאה מהאירוע הטראגי וניכר כי מודע לרשלנותו והפיק לקחים.

הגם שהנאשם הביע חשש כי ענישה של מאסר בעבודות שירות תגרום לפגיעה קשה בו ובמשפחתו, המליץ

שירות המבחן נוכח חומרת העבירה כי ייגזר עליו עונש זה והציע כי בכל הקשור לאורך התקופה יילקחו בחשבון נטילת האחריות והשינוי בהתנהלות הנאשם.

6. להשלמת התמונה יצוין כבר עתה כי על נאשם 3 נגזר, בהסכמת הצדדים, עונש שעיקרו של"צ בהיקף 250 שעות. זאת נוכח גילו המתקדם ומצבו הרפואי (ראו גזר הדין בעניינו, עמ' 24 שורות 10-23).

תמצית טיעוני הצדדים

7. ב"כ המאשימה, עו"ד טלי קרת, עתרה לאמץ את הסדר הטיעון ברף הגבוה. לדעת המדינה רשלנותו של הנאשם הייתה ברף גבוה וישנה חשיבות בהשתתפות עושים חמורים דווקא על בני הדרג הניהולי שנמצאים אחראים ברשלנותם למותם של פועלי בנין. התובעת הדגישה כי אין ללמוד גזירה שווה מן העונש שנגזר בהסכמה על נאשם 3, בשל נסיבותיו הייחודיות.

8. ב"כ הנאשם, עו"ד אלי כהן וגד זילברשלג, ביקשו לגזור על הנאשם עונש של"צ. לדעתם אחריותו של נאשם 3 אינה נופלת מאחריותו של נאשם 2, ויש מקום לגזור על שניהם עונש דומה. לדעתם אימץ שירות המבחן בטעות את עתירת המאשימה במסגרת ההסדר, ולכן לא שקל להציע לגזור על הנאשם עונש של"צ. הסיגורים הציגו מסמכים רפואיים המעידים על מצבם של אם הנאשם ואחיו בעל המגבלה (בשניהם מטפל הנאשם) והגישו מכתב המלצה שכתב אודות הנאשם מנכ"ל נציגי הארגונים של קהילת יוצאי אתיופיה בישראל (נע/1).

ב"כ הנאשם הגישו גזר דין בו דן בית משפט השלום בנצרת אדם שהורשע בעבירה של גרם מוות ברשלנות של תלמיד שטבע בבריכה במסגרת טיול בית ספרי, לשל"צ בהיקף ניכר [ת"פ (נצ') 444-09-13 מדינת ישראל נ' אליאב (24.11.2014)].

9. הנאשם בדברו האחרון לעונש הביע צער על המקרה ונטל אחריות. הוא הביע תקווה שבית המשפט יתחשב בו וציין את מחויבותו לטיפול באחיו בעל המגבלות ואת הקושי שעבודות שירות יעמידו בפניו בכל הקשור לטיפול באח.

דין

10. הנאשם שלפניי שימש מנהל עבודה באתר בניה בו התרחשה תאונת עבודה שהסתיימה באובדן חיי אדם.

לוי היה הנאשם פועל כמצופה ממנו וכמתחייב מן התפקיד בו שימש בפועל, לא הייתה התעלה נחפרת באופן בו נחפרה ולא הייתה עומדת בסכנת התמוטטות מידית. יש לקבל את עמדת המדינה, כי הרשלנות בה נקט הנאשם, בהתחשב בתפקידו ובמעמדו באתר הבניה, היא רשלנות ברף הגבוה. רבים הם מחדלי הנאשם המפורטים בכתב האישום המתוקן במ/2 ופעולה אחרת ביחס לכל אחד מהם עשויה הייתה למנוע את תאונת העבודה בה קיפח המנוח את חייו.

11. רשלנות ברף חומרה שכזה מחייבת לדעתי תגובה עונשית הולמת. מתחם העונש ההולם את מעשי הנאשם, בזיקה לעקרון ההלימה בין מעשה לעונש, ומתוך התחשבות בנסיבות ביצוע העבירה וברמת הענישה הנוהגת [ראו רע"פ 5926/17 **עאשור נ' מדינת ישראל** (18.12.2017)], הדומה בנסיבותיו לעניינו הרבה יותר מאשר גזר הדין של בית משפט השלום אליו הפנתה ההגנה], הוא מאסר בפועל בן מספר חודשים ועד 12 חודשים.

ב"כ הנאשם ביקשו לשכנעני כי ניתן להסתפק במקרה דנן בעונש של של"צ כעונש עיקרי. דעתי אינה כדעתם. שירות לתועלת הציבור אינו נותן ביטוי לערכם של חיי אדם ולקלות בה יכול היה הנאשם למנוע את תאונת העבודה בה עסקין.

12. מכאן נובע כי העונש לו עתרה המאשימה במסגרת הסדר הטיעון שהציגו הצדדים בעניינו של הנאשם מצוי בתוך מתחם העונש ההולם, ועל כן לא ראיתי להתערב בהסדר הטיעון.

13. לא מצאתי לקבל במקרה דנן את טענת אחידות הענישה שהעלה הנאשם. העונש המקל שנגזר על נאשם 3 הוא פועל יוצא של גילו המבוגר (כבן 77) ומצבו הבריאותי הקשה. אלמלא נסיבות חריגות אלה, שאין חולק שאינן מתקיימות בעניינו של הנאשם שלפניי, היה מקום לגזור על נאשם 3 עונש מאסר, כפי שצינתי בגזר הדין בעניינו.

בכל זאת, על מנת לא ליצור פער גדול מדי בענישה בין שני נאשמים אלה, שאחריותם למות המנוח דומה, אתחשב בעונש המקל שנגזר על נאשם 3 בכל הקשור למידת העונש (להבדיל מסוג העונש).

14. לא הוצגו במקרה זה נסיבות שיוכלו להצדיק חריגה ממתחם העונש ההולם לצורכי שיקום. הנאשם עובר אמנם הליך טיפולי בשירות המבחן, והליך זה מסייע לו לעבד את הטראומה הכרוכה במעורבותו באירוע של אובדן חיים, אולם אין די בכך כדי להסיק שנדרשת חריגה מן המתחם **לצורך השיקום**. אדרבא, מן האמור בתסקיר ברור כי הנאשם פועל ויפעל לשם שיקומו ללא כל קשר לעונש שיוטל עליו. אין אפוא מקום להפעיל בעניינו את ההוראה המאפשרת לבית המשפט לחרוג ממתחם העונש ההולם לצורכי שיקום.

עונשו של הנאשם יגזר אפוא בתוך מתחם העונש ההולם שקבעתי לעיל.

15. לחומרה שקלתי את הצורך בהעברת מסר מרתיע בסוג זה של עבירות, במיוחד בתחום הפרוץ של תאונות רשלניות המתרחשות באתרי הבניה בישראל: אתרי עבודה שחלקם אינם מפוקחים ואינם בטוחים, עד כדי כך שמשמשים הם מלכודת מוות לפועלים העובדים בהם - אנשים קשי יום השייכים לרוב לאוכלוסיות מוחלשות - שביטחונם האישי תלוי בכך שהגורמים הממונים עליהם ינהלו את אתר הבניה באופן זהיר, כמתחייב בין היתר מהוראות הדין.

16. לקולה שקלתי את הודאתו של הנאשם בעובדות כתב האישום המתוקן במ/2 מבלי שניהל משפט, את מהלך חייו של הנאשם עד כה לרבות היותו אדם נורמטיבי ופעיל חברתית, את השפעת העונש על בני משפחת הנאשם

ובעיקר על אמו ואחיו החולה, את השפעת העונש על עבודתו של הנאשם וכן הליך השיקום שעבר.

כל אלה שכנעוני כי ניתן לגזור על הנאשם עונש בתחתית המתחם ההולם שקבעתי.

17. לעניין רכיב הפיצוי - לא אוכל לקבל את עמדת ב"כ הנאשם כי אין מקום לחייב את הנאשם ברכיב עונשי מוסכם זה. הצדדים כזכור הסכימו במסגרת הסדר הטיעון כי 50,000 ₪ מתוך סך כספי הפיצוי בגובה 200,000 ₪ יתחלקו בין הנאשמים בשר ודם. נאשם 3 חויב בפיצוי בסך 7,500 ₪. עניינו של נאשם 4 טרם הסתיים. הנאשם שלפני עובד אמנם בשטאנג, אך חלקו היחסי במעשה מחייב חיובו בחלק הארי של הפיצוי למשפחת המנוח.

18. שקלתי את כלל השיקולים ואני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

- מאסר בפועל בן שלושה חודשים, שירוצה בעבודות שירות באגודה למען העיוור באשדוד, החל ביום 8.7.2018. על הנאשם להתייצב לריצוי העונש במפקדת מחוז דרום בשב"ס בשעה 8:00 באותו מועד.
- מאסר על-תנאי בן שלושה חודשים, והתנאי הוא כי בתקופה בת שלוש שנים לא יעבור הנאשם עבירה בה הורשע.
- על הנאשם לשלם למשפחת המנוח פיצוי בסך של 35,000 ₪, שישתלם ב-10 תשלומים חודשיים שווים ורצופים החל ביום 1.8.18 ובכל 1 בחודש שלאחריו. המזכירות תעביר את הסכומים למשפחת המנוח, לפי פרטים שתעביר המאשימה עוד היום. המאשימה תעדכן את משפחת המנוח אודות הפיצוי שנפסק.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי תוך 45 יום.

ניתן היום, ל' סיוון תשע"ח, 13 יוני 2018, במעמד הצדדים.